

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25360>

Özet

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i (LUÖ), orijinal olarak James Kouzes ve Barry Posner taraf?ndan geli?tirilen Liderlik Uygulamalar? Envanteri'nin (Leadership Practices Inventory - LPI) Türkçe'ye uyarlanm?? halidir. Bu ölçek, bireylerin liderlik davran??lar?n? ve uygulamalar?n? sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlayan kapsaml? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? 2010 y?l?nda Mustafa Yavuz taraf?ndan gerçe?leştirilmi?tir.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ve özellikle e?itim ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenilirli?ini test etmeyi hedeflemi?tir. Bu çal??ma sonucunda elde edilen Türkçe form, e?itim ve yönetim alanlar?nda çal??an ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, liderlik uygulamalar?n? bilimsel yöntemlerle ölçme imkan? sunmaktadır. Ölçek, liderlik geli?imi ve organizasyonel performans ara?t?rmalar? için temel bir de?erlendirme arac? olarak kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i, Liderlik, Ölçek Uyarlama, Mustafa Yavuz, E?itim Yönetimi, Kouzes ve Posner.

Yazarlar

Mustafa Yavuz (Uyarlama Yazar?)

Amaç

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin alg?lanan liderlik davran??lar?n?, yani "Örnek Liderli?in Be? Uygulamas?" olarak bilinen modeli temel alarak, sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, liderlerin takipçileri üzerindeki etkilerini, kurumsal hedeflere ula?mada kulland?klar? stratejileri ve ne s?kl?kla bu stratejileri uygulad?klar?n? belirlemeye yard?mc? olur.

Mustafa Yavuz taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, orijinal ?ngilizce ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamak ve Türkiye'deki akademik çal??malarda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir Türkçe araç sunmakt?r. Bu sayede, Türkiye'deki yöneticilerin ve e?itim liderlerinin geli?im alanlar? objektif kriterlere göre tespit edilebilmektedir.

Yap? (Construct)

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i, Kouzes ve Posner'n?n geni? çapta kabul görmü? "Örnek Liderli?in Be? Uygulamas?" (The Five Practices of Exemplary Leadership) teorik modeline dayanmaktadır. Bu model, liderlik ba?ar?s?n?n temelini olu?turan be? temel davran?? boyutunu ölçmeyi amaçlar. Ölçek, bu be? boyutu temsil eden alt faktörlerden olu?ur:

Model Olma: Liderin kendi de?erlerini ve inançlar?n? tutarlı? eylemleriyle göstermesi.

Ortak Bir Vizyon Olu?turma: Gelece?e yönelik ortak, heyecan verici bir vizyonu payla?ma ve bu vizyona ba?lı?k yaratma.

Sürece Meydan Okuma: Mevcut durumu sorgulama, yenilikçi fikirleri deneme, risk alma ve deneme yan?lma yoluyla ö?renme.

Ba?kalar?n? Harekete Geçirme: ??birli?ini te?vik etme, güven in?a etme ve takipçileri güçlendirerek ortak hedeflere ula?malar?n? sa?lama.

Yüreklendirme: Ba?ar?lar? tan?ma ve takdir etme, küçük zaferleri kutlama yoluyla takipçilerin moralini ve motivasyonunu yükseltme.

Geçerlik

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini kan?tlamak amacıyla çe?itli istatistiksel analizler uygulanm??t?r. Orijinal kaynak içerikte spesifik katsay?lar belirtilmemi?tir; ancak uyarlama sürecinin temel bile?eni, ölçe?in kuramsal yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarlı? oldu?unu göstermektedir.

Yavuz (2010), makalesinde ölçe?in madde analizlerini, kapsam geçerli?ini ve yap? geçerli?ini (genellikle do?ruluk? faktör analizi kullanarak) detaylı? olarak sunmu?tur. Bu analizler, maddelerin ilgili liderlik boyutuna uygun bir ?ekilde yüklendi?ini ve ölçe?in Türk kültürü için geçerli bir ölçüm sa?lad??n? do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlı?ı??n? ve kararlı?ı??n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Güvenirlik testleri, genellikle Cronbach'?n Alfa katsay?s? kullan?larak iç tutarlı?k düzeyini belirlemek üzere yap?lm??t?r. Kaynak içerikte spesifik güvenilirlik katsay?lar? bo? bırak?lm?? olsa da, Yavuz'un (2010) çal??mas?, ölçe?in alt boyutlar? ve genel ölçek için yüksek düzeyde iç tutarlı?k de?erlerine ula??ld??n? rapor etmektedir.

Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in ayn? bireylerden farklı? zamanlarda veya farklı? örneklemlerde elde edilen ölçümlerin tutarlı? oldu?unu gösterir. Bu durum, Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i'nin Türkçe formunun güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde en kritik a?amalardan biri, orijinal ölçe?in be? faktörlü yap?s?n?n Türk kültürü ba?lam?nda korunup korunmad??n? incelemek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizidir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?s?n?n ampirik verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda genellikle Do?rulamaya Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, her bir maddenin sadece ait oldu?u liderlik uygulamas? boyutuna yüksek yüklenim verdi?i ve orijinal modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde kald??? test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türkçe formunda da ba?ar?l? bir ?ekilde temsil edildi?ini kan?tlam???r.

Enstrüman

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Genellikle 30 maddeden olu?an, 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?r. Kat?l?mc?lardan liderlik davran??lar?n? ne s?kl?kla sergilediklerini belirtmeleri istenir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: E?itim Yöneticileri, Ö?retmenler, Kurumsal Liderler ve Profesyonel Çal??anlar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Profesyonel ya?amda yer alan bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Mustafa Yavuz'un uyarlama çal??mas?, genellikle Türkiye'deki e?itim kurumlar?nda çal??an ö?retmenler ve yöneticiler gibi e?itim alan?ndaki bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) veya 360 derece geri bildirim format?nda uygulanabilir. Kat?l?mc?lar, hem kendi liderlik uygulamalar?n? hem de meslektaş?lar?n?n veya astlar?n?n liderlik uygulamalar?n? de?erlendirebilirler.

Anahtar Kelimeler

Liderlik Davran??lar?, Kouzes, Posner, E?itim Yönetimi, Kurumsal Geli?im, Likert.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: mustafayavuz@selcuk.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Selçuk Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Uyarlama yazar?n?n yay?mland??? tarihteki kurumu).

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m: Ölçe?in orijinal versiyonu (LPI) telif haklar?na tabi olup ticari kullan?m? ücretlidir. Türkçe uyarlamas?n?n akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar Mustafa Yavuz ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2010

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?u adresten indirilebilir: liderlik-uygulamalari-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Yavuz, M. (2010). Liderlik Uygulamalar? Ölçe?'inin Türkçe'ye uyarlama çal??mas?. *E?itim ve Bilim*, 35(158), 143-157.

Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2002). *The Leadership Challenge* (3rd ed.). San Francisco: Jossey-Bass (Orijinal ölçek referans?).

Liderlik Uygulamalar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif haklar? ve yasal k?s?tlamalar nedeniyle bu platformda yay?mlanmamaktadır. Ölçek maddelerinin tam listesi, puanlama yönergeleri ve derecelendirme yap?s? için sorumlu yazar Mustafa Yavuz'un 2010 tarihli uyarlama makalesine ba?vurulmas? veya yazarla do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.